

Comentariul operei O scrisoare pierduta de I.L.Caragiale - prima parte

Pe fundalul alegerilor de deputati din 1883, cand s-a pus atat de acut si de tumultos problema aprobarii Constitutiei (cu revizuirea ei "in punctele esentiale!"), coalitiile politice electorale par ferm constituite: prezidentul local al partidului guvernamental, Zaharia Trahanache sprijina candidatura avocatului semidoct Farfuridi, in timp ce seful "grupului independent" dizident, avocatul demagog Nae Catavencu, doreste cu orice pret sa fie el alesul urbei. Pentru aceasta se foloseste de o "scrisoare de amor" adresata de prefectul Stefan Tipatescu catre Zoe, sotia lui Trahanache.

Santajul intreprinsimpune singura solutie a linistirii tuturor ambitiilor si principiilor politice, in favoarea salvarii reputatiei celor implicati in aceasta aventura, prin satisfacerea ambitiilor lui Catavencu, cand -lovitura de teatru- "Centrul" trimite un candidat al sau, "mai canalie decat Catavencu si mai prost decat Farfuridi". Si astfel, finalul comediei "apoteozeaza" victoria imposturii si a santajului, pe deasupra veleitatilor si intereselor politicianiste locale. Perspectiva aduce la orizont imaginea perpetuarii acestui joc santajist: lui Catavencu i se promite victoria in viitoarele alegeri, ceea ce inseamna ca procesul mistificarilor este repetabil si irevocabil...

Asa cum foarte bine observa istoricul literar Al. Piru, intentia de caracterologie e vizibila in insasi onomastica personajelor "Trahanache e ticaitul. Farfuridi licheaua, Dandanache incurcatura neasteptata, dandanaua. Pristanda, politistul servil care joaca (pristandaua e un joc) cum ii canta altii, Tipatescu e tipul Don Juan, un cetatean, omul cu scrisoarea apare doar cu numele viciului sau: Cetateanul turmentat."

Comedia O scrisoare pierduta impleteste permanent comicul de situatie cu cele de limbaj si de caracter intr-o osmoza perfecta Personajele sunt caracterizate, deopotriva prin vorbirea lor, prin ticuri, prin cate o formula sau un gest stereotip: "Aveti putintica rabdare", "Curat, murdar", "la unsprezece trecute fix", "Mi-e frica de tradare!", "Dar dati-mi voie", etc. Cele doua tabere nu se mai pot lupta cu idei, se lupta cu fraze. Limbajul ii defineste permanent Farfuridi vorbeste permanent fara noima si tarat in cascada retorice sale penibile, admite, adesea si nonsensul contrar accepta "tradarea" ("dar s-o stim si noi!") sau Constitutia asa cum este "dar revizuita in partile esentiale"; tot astfel, Branzovenescu, socotit cel mai realizat tip caragialian, este umbra lui Farfuridi, totdeauna derutat de intorsatura pe care o iau lucrurile, ajungand la stari de plans, hilar panicarde; Catavencu aclama "munca, travaliul, care se face deloc in tara noastra", ca si industria romana "sublima, as putea zice, dar care lipseste cu desavarsire"; frazele sale bombastice au, mai totdeauna, sensuri duble, nuante reticente fata de ceea ce proclama sus si tare, tocmai pentru a oferi totdeauna o "iesire" din situatii grele, a-si putea acoperi "machiaverlacurile" si a cadea mereu in picioare. El stie, de aceea, sa-si abandoneze frazeologia debordanta in momente limita spre deosebire de ignorantul Farfuridi; intre cei doi nu sunt totusi, decat deosebiri de temperament si de gradatie a vicleniei, fapt care-l ajuta totdeauna pe Catavencu sa-si "julmineze" tirada, chiar si in momente precare pentru el: la scurt interval dupa scena in care isi striga violent drepturile constitutionale in

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

fata abuzurilor guvernamentale ("Ajutor! Sariti! Ma omoara vampirul-prefectul asasin! ajutor!"), tirada "schimbarii la fata" devine pilduitoare pentru machiavelismul personajului ("Am luptat si am progresat: ieri obscuritate, azi lumina! ieri bigotismul, azi liber-pansismul! ieri intristarea, azi veselia!... Iata avantajele progresului! Iata binefacerile unui sistem constitutional!").